

Přístup k výuce zdravotní tělesné výchovy v rámci bakalářských studijních oborů na univerzitách v České republice a Velké Británii

Beránková L., Kopřivová J.

Fakulta sportovních studií MU v Brně

Sport a kvalita života, Brno 10.-11.11. 2005

Úvod do problematiky

- V rámci boje proti civilizačním chorobám je Evropskou Unií kladen důraz na výchovu odborníků ve vedení pohybové aktivity a poradenství v oblasti zdravého životního stylu
- Na většině evropských univerzit jsou poskytovány studijní moduly umožňující studium této problematiky
- V návaznosti na ekonomický, kulturní a historický vývoj evropských zemí se přístupy k výuce těchto modulů v Evropě liší

-
- V rámci evropského výměnného programu Socrates-Erasmus byla provedena komparace mezi přístupy k výuce zdravotní tělesné výchovy na
 - Fakultě sportovních studií Masarykovy univerzity v Brně
 - School of Humanities and Science (School of Health and Social Science) University of Wales, Newport

Přístup v ČR

- Zdravotní tělesná výchova je pojata jako dvousemestrový povinný předmět (v prvním semestru zakončen zápočtem -ZDR TV I, v druhém zkouškou - ZDR TV II)
- Předmět je určen pro bakalářské studijní obory Animátor pohybových aktivit, Regenerace a výživa ve sportu, Tělesná výchova a sport

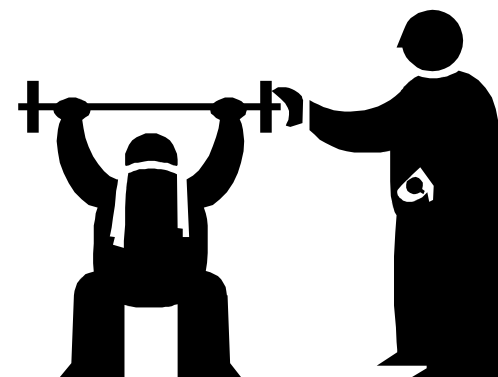

Zdravotní TV I

- Diagnostika držení těla a funkčního stavu pohybové soustavy (nácvik testování svalů převážně posturálních, fázických, hypermobility, pohybových stereotypů - jejich vzájemné patologické interakce a interakce mezi dalšími oslabeními a vnějšími či vnitřními faktory ovlivňujícími jejich rozvoj)
- Kompenzace zahrnující nácvik a výuku preskribce cvičení uvolňovacích, protahovacích, posilovacích, bez náčiní, s náčiním, dechových cvičení a cvičení aerobního charakteru
- Volitelné přednášky: problematika ZDR TV v ČR, etiologie a patogeneze jednotlivých druhů zdravotních oslabení

Zdravotní TV II

- Management cvičební jednotky zdravotně oslabených (pohybová soustava, respirační, kardiovaskulární, interní, metabolická, gynekologická, neuropsychická, smyslová oslabení) a pohybová aktivita seniorů

Přístup ve VB

- Zdravotní tělesná výchova tak jak ji známe v ČR se nevyučuje. Oslabení jednotlivých tělních soustav je řešeno v rámci následujících modulů:
- Exercise Prescription, Physical Activity and Health, Adapted Physical Education, Sport and Recreation
- Moduly se vyučují v rámci studijního programu Sport Studies

Exercise Prescription - preskribce tělesných cvičení

- Dvousemestrový modul zakončený zkouškou
- Základy antropomotoriky (testování ohebnosti, svalové síly, principy a praxe neuromuskulární relaxace)
- Praktické vyšetřování jednotlivých skupin probandů a následné řešení zjištěných problémů

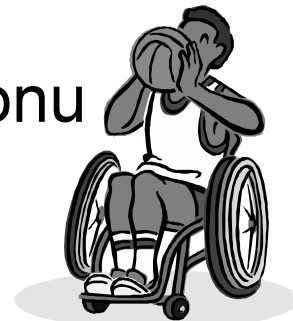

Physical Activity and Health – pohybová aktivita a zdraví

- Jednosemestrový modul zakončený testem
- V rámci přednášek jsou studentům poskytnuty informace o etiologii a patogenezi civilizačních chorob (kardiovaskulární onemocnění, obezita, diabetes mellitus II, osteoporóza, některé druhy tumorů, astma bronchiále, mentální zdraví) a vlivu pohybové aktivity na ně

Adapted Physical Education, Sport and Recreation – aplikovaná tělesná výchova sport a rekreace

- Dvousemestrový modul zakončený zkouškou
- Fyziologické, behaviorální a lékařské aspekty některých závažných onemocnění-roztřesená skleróza, úrazy páteře, mentální postižení, postižení smyslů a legislativa vážící se k jednotlivým typům postižení
- Praktické vedení tréninkové jednotky hendikepovaných sportovců, vyhodnocování dostupnosti služeb a sportovního vyžití hendikepovaných občanů v regionu

Anglický model výuky

- Postaven spíše na teoretickém předávání informací o interních oslabení hlubšího charakteru než v ČR
- Na základě sledování britské politiky je důraz kladen především na problematiku civilizačních chorob (i z hlediska legislativy)
- Prakticky jsou studenti seznámeni s testováním, které vychází z antropomotoriky a s vedením pohybové aktivity hendikepovaných sportovců
- Je opomenuta diagnostika pohybové soustavy a praktický nácvik vedení vyrovnávacích cvičení u všech základních oslabení

Český model výuky

- Není zde hlubší propojení s koncepcí veřejného zdraví MZ ČR, neboť koncepce je nejasná a neklade důraz na výchovu odborníků v oboru kinantropologie v rámci předcházení civilizačním chorobám ani na úrovni regionální či krajů
- Studenti jsou velmi okrajově seznámeni s prací s hendikepovanými sportovci a s vyšetřováním a hodnocením kardiopulmonárních funkcí a zdatnosti – tato problematika je řešena v rámci jiných studijních předmětů

Ačkoliv se obsah a výuka výše uvedených předmětů v České republice a Velké Británii organizačně i strukturálně liší, cíl výuky, a to řešení problematiky oslabených jedinců kompenzačním působením pohybové aktivity na jejich fyzický i psychický stav, je v obou zemích stejný. Pouze výběr cílové skupiny obyvatel je odlišný

